

Bölüm 9

KALKINMA AJANSLARININ ULAŞILABİLİRLİĞİ: KUZKA ÖRNEĞİ¹

Mehmet Yunus ÇELİK²
Umut GÜÇLÜ³

GİRİŞ

Türkçede “gelişme” kelimesine karşılık gelen kalkınma terimine (Gülalp, 1983:20) İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra ekonomik içerik kazandırılmıştır. İkinci Dünya Savaşı’nın ardından sömürgeci düzenden kurtulan az gelişmiş devletlerin batılı devletleri rol model alarak, sanayileşmiş ülkeler statüsüne ulaşabileceklerini düşünmeleri yeni ulusal politikalar aramalarına neden olmuştur. Bu arayış mevcut politikaların reel ekonominin ihtiyaçlarını karşılayamamasından dolayı ekonominin sistematik bir biçimde değiştirilmesi gerektiğini düşündürmüştür. 1950’li yıllara gelindiğinde kalkınma kavramı ile ilgili yeni teoriler ortaya atılarak günümüzdeki şeklini almıştır (Başkaya, 2010:15-21).

Hirschman (1996: 50)’a göre, kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için milli gelir artışı ile birlikte, her biri ayrı uzmanlaşma gerektirmekte olan, sağlık, eğitim, barınma, gelir dağılımı gibi alanları da kapsayan hedeflere ulaşabilmek gerekmektedir. Bu kapsamda ülke kalkınmasını sağlamak için; belirli faktörler bir araya getirilerek sosyo-kültürel, iktisadi, siyasi ve teknolojik yapıların bir değişim süreci ile geliştirilmesi gerekmektedir. İktisadi olarak kalkınma için önemli olan faktörler, kalkınmanın temel dinamiklerini oluşturmaktadır. Bunlar; sermaye birikimi, teknolojik ilerleme, nüfus, işgücü ve beşeri sermaye olarak gruplandırılmaktadır. Ülke kalkınmasının sağlanmasında kısıtlı kaynakların tam ve etkin kullanılabilmesi açısından tüm sektörlerin aynı anda kalkınmasının sağlanması mümkün olmadığından bölgesel kalkınmaya ihtiyaç duyulmaktadır (İldırar, 2004:5; Koçak, 2009:729).

¹ Bu çalışma “Kalkınma Ajansının Kalkınmaya Katkısı; Kastamonu Örneği” isimli yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

² Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, mycelik@kastamonu.edu.tr

³ Doktora Öğrencisi, Karabük Üniversitesi, umut.guclu.06@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Ağralı, O. (2014). Kalkınma ajanslarının bölge ve il kalkınmasındaki rolü: Baka ve Isparta Örneği Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
2. Arslan, E. (2010). Kalkınma ajansları ve kalkınma ajanslarının türkiye ekonomisine beklenen katkıları, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
3. Başkaya, F. (2010). Kalkınma iktisadının yükselişi ve düşüşü. Ankara: İmge Kitapevi Yayınları.
4. Beer, A., Clower, T. L., Maude, A., & Haughton, G. (2004). Multinational lessons from local and regional economic development agencies. Annual Meeting of the European Regional Science Association, Portugal.
5. Cankorkmaz, Z. (2011). Türkiye’de bölgesel kalkınma ajansları ve bu ajanslara yönelik eleştiriler. Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 26(1), 113-138.
6. Chan, Y., & Walmsley, R. P. (1997). Learning and understanding the kruskal-wallis one-way analysis-of-variance-by-ranks test for differences among three or more independent groups. Physical Therapy, 77(12), 1755-1761.
7. Coşkun, H. (2004). Bölgesel kalkınma planı bölgenin yol haritası olacak, Dünya Gazetesi. s.4.
8. Erbaş, M. S. (2014). Dünyada ve Türkiye’de kalkınma ajansları: türkiye genelinde kalkınma ajansları ile TR52 bölgesi Mevlana kalkınma Ajansının faaliyetleri. Türk İdare Dergisi, (478), 65-107.
9. Goddard, J. B., & Chatterton, P. (1999). Regional development agencies and the knowledge economy: harnessing the potential of universities. Environment and Planning C: Government and Policy, 17(6), 685-699.
10. Güllalp, H. (1983). Gelişme stratejileri ve gelişme ideolojileri. Ankara: Yurt Yayınları.
11. Halkier, H. (2011). Regional development agencies: european trends and experiences. The Proceedings of 1st International Conference on Regional Development, Malatya, 22-23 Eylül, 1-9.
12. Halkier, H., & Danson, M. (1997). Regional development agencies in western europe: a survey of key characteristics and trends. European Urban and Regional Studies, 4(3), 243-256.
13. Hirschman, A. O. (1996). Kalkınma iktisadının yükselişi ve gerilemesi, (Çev. S. Öztürk), (Der. F. Şenses), İstanbul: İletişim Yayınları.
14. İldırar, M. (2004). Bölgesel gelişme ve kalkınma stratejileri, Ankara: Nobel Yayınevi.
15. Kayasü, S., & Yaşar, S. S. (2006). Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde kalkınma politikaları: yasal ve kurumsal dönüşümler. Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu, Ankara, 7-8 Eylül, 199-214.
16. Koçak, H. (2009). Yerel kalkınmaya katkısı bağlamında yerel ve bölgesel kalkınma kuruluşlarının işlevleri (Avrupa Örnekleri ve Türkiye)”, TODAİE Ulusal Kalkınma ve Yerel Yönetimler Sempozyumu, Ankara, 19- 20 Ekim, 727-733.
17. Özkan, Ç., Saçılık, M. Y., & Yeşildağ, B. (2014). Kalkınma ajanslarının sürdürülebilir bölgesel turizmin gelişimine etkisi: GMKA Örneği. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2014(2), 34-44.
18. Kalkınma ajanslarının kuruluşu, koordinasyonu ve görevleri hakkında kanun (2006, 25 Ocak). Resmi Gazete (Sayı: 5449). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060208-1.htm> adresinden erişilmiştir.
19. Tüylüoğlu, Ş. & Karakaş, D. N. (2006). Bölgesel kalkınma ve ekonomik durgunlaşma süreci: Zonguldak örneği. Amme İdaresi Dergisi, 39(4), 195-224.
20. Ward, N., Lowe, P., & Bridges, T. (2003). Rural and regional development: the role of the regional development agencies in England. Regional Studies, 37(2), 201-214.
21. Waters, R., & Smith, H. L. (2002). Regional development agencies and local economic development: scale and competitiveness in high-technology Oxfordshire and Cambridgeshire. European Planning Studies, 10(5):633-649.